

καὶ γυναῖκες, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ ἀληθινὴ εὐδαιμονία αὐτῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁμοιάζωσιν εἰς τὰ κυριώτερα καὶ κατὰ τὰς ιδέας, καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι. Ἡ ἄκρα διαφορὰ τῶν πνευμάτων καὶ ἡθῶν ἀντίκειται εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν καρδιῶν, καὶ κινδυνεύει τέλος πάντων νὰ ἐπιφέρῃ ψυχρότητα καὶ χωρισμὸν.

Τέλος πάντων, αἱ εὐκατάστατοι μητέρες δὲν ὑπόκεινται εἰς ἀκαταπύστους οἰκιακὰς ἀσχολίας, ἀλλ' ἔχουσι καὶ ἄρκετον καιρὸν ἐλεύθερον. Τίς λοιπὸν δὲν αἰσθάνεται πόσον γλυκὺ θέαμα, καὶ ἔργον ὠφελιμώτατον εἰς τὰς οἰκογενείας ἤθελεν εἶσθαι νὰ διατρέβωσιν αἱ μητέρες μέρος τῆς εὐκαιρίας ταύτης εἰς ἀνάγνωσιν ἐκκλησιαστικῶν, ἡθικῶν, οἰκονομικῶν καὶ ιστορικῶν βιβλίων, καὶ οὕτω νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ αὐταὶ νὰ μὴ δίδωνται εἰς ταπεινὰς συνομιλίαις, ἢ εἰς μελαγχολίαν ὀλέθριον καὶ εἰς τὴν ὑγείαν καὶ εἰς τὸν ἡθικὸν χαρακτῆρα αὐτῶν; Διηγεῖται ὁ Πλούταρχος, ὅτι Τελεσίλλα ἡ ἐκ τοῦ Ἀργους, γυνὴ πλουσία καὶ γένους λαμπροῦ, πάσχουσα ἀδυναμίαν καὶ μελαγχολίαν ἀθεράπευτον, ἠρώτησε τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος περὶ τῆς ὑγείας αὐτῆς, καὶ τὸ μαντεῖον ἀπεκρίθη, ὅτι πρέπει νὰ ἀφιερωθῇ εἰς τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν. Ἐδόθη λοιπὸν τακτικῶς εἰς τὴν σπουδὴν, καὶ οὕτως ἀνέλαβε τὰς δυνάμεις αὐτῆς, καὶ ἐστάθη ἀξιόλογος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ. Τὸ μαντεῖον τοῦτο εἶναι ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ πείρα, ἥτις δεικνύει, ὅτι ἡ ἄκρα ἀργία τοῦ πνεύματος ἐπιφέρει μελαγχολίαν, ἀδυναμίαν νευρικὴν εἰς τὸ σῶμα, καὶ βλάβην εἰς τὰ ἥθη. Καὶ ὁ Θεὸς λοιπὸν, καὶ ἡ φύσις, καὶ ἡ ὀρθὴ πολιτικὴ, βεβαιοῦσι πανταχόθεν, ὅτι πρέπει ἄνδρες καὶ γυναῖκες νὰ λαμβάνωσιν ἐξ ἀρχῆς σπουδαίαν ἀνατροφὴν, καὶ παιδείαν ἀνάλογον πρὸς τὰ ἀντικείμενα τῶν ἐνασχολήσεων αὐτῶν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο εἰς πᾶσαν καλὴν κυβέρνησιν πρῶτιστον καὶ μέγιστον καθῆκον καὶ συμφέρον κοινόν τε καὶ μερικὸν εἶναι νὰ ἐπιμελῇται τὴν παιδαγωγίαν ἀρρένων τε καὶ γυναικῶν, μὲ φρόνιμον σύστημα δημοσίων παιδαγωγείων καὶ σχολείων, ἐν οἷς οἱ παῖδες λαμβάνοντες καλὰς ἀρχάς, τελειοποιοῦνται ὕστερον ἐν ταῖς γυμνασίαις τῶν ὑψηλοτέρων μαθημάτων.

ΚΕΦ ΑΛΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ δικαιομάτων.

Δικαίωμα ἢ δίκαιον λέγομεν ἐνταῦθα τὴν δικαίαν ἐξουσίαν, ἣν ἔχει πᾶς ἄνθρωπος κατὰ νόμον φυσικὸν ἢ πολιτικὸν πράττειν τι, ἢ παρ' ἄλλου ἀπαιτεῖν, μηδὲνα βλάπτων. Οἱ γονεῖς, παραδείγματος χάριν, ἔχουσι δικαίωμα τιμᾶσθαι ὑπὸ τῶν τέκνων· οἱ κύριοι ὑπηρετεῖσθαι πιστῶς ὑπὸ τῶν θεραπόντων· ἕκαστος ἄνθρωπος μεταχειρίζεσθαι ὅπως